

Nr 564

Av herr **Ohlon**, i *anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående inrättande av en medicinsk högskola i Umeå.*

I proposition nr 188 till årets riksdag föreslår Kungl. Maj:t riksdagen bl. a. att besluta att en medicinsk högskola skall inrättas i Umeå från och med budgetåret 1958/59, och att godkänna vad departementschefen i propositionen förordat beträffande högskolans organisation, uppbyggnad m. m. Undervisningen vid den nya högskolan föreslås i propositionen att taga sin början 1 januari 1959. Denna innehåller vidare detaljerade planer för högskolans förseende med erforderliga lokaler och för inrättande av behövliga tjänster. De första lärartjänsterna föreslås skola tillsättas fr. o. m. den 1 oktober 1958, d. v. s. först under nästa budgetår. Propositionen är dagtecknad den 8 november 1957.

Någon vecka tidigare, närmare bestämt den 25 oktober 1957, avgav Finlands regering proposition nr 95 till Finlands riksdag "med förslag till lag om Oulun Yliopisto benämnda universitet", d. v. s. ett förslag om inrättande av ett universitet i Uleåborg, en stad belägen på andra sidan Bottniska viken, icke alltför långt från Umeå. Enligt lagförslaget 9 § skall det nya universitetet i vårt östra grannland bestå av tre fakulteter, en filosofisk, en teknisk och en medicinsk, varjämte en forskningsanstalt och ett institut för utbildning av lärare skall knytas till universitetet. Av propositionen framgår, att utbyggnaden av universitetet föreslås skola försiggå i två etapper, varvid den medicinska fakulteten hänförts till det senare skedet.

Om den medicinska fakulteten sägs i propositionen till Finlands riksdag bl. a.:

Behovet av läkare är så stort i hela landet, och särskilt i norra Finland att det icke kan tillgodoses genom den utbildning, som meddelas i de nuvarande medicinska fakulteterna. Då emellertid inrättandet av ny medicinsk fakultet kräver icke blott nya undervisningsanstalter utan även utvecklande av sjukhusväsendet med beaktande därav, måste de till inrättandet av fakulteten anslutna detaljerna omsorgsfullt prövas. Regeringen har genom att intaga en medicinsk fakultet i lagförslaget velat sätta i gång förberedelserna. Dessutom ansluter sig frågan om inrättandet av en medicinsk fakultet till regeringens förslag våren 1957 till Nordiska rådet om grundande av ett gemensamt nordiskt medicinskt institut i Uleåborg för undersökning av de s. k. subarktiska och arktiska områdenas medicinska problem.

Enligt det kommittéförslag, som ligger till grund för propositionen i Finland, skall antalet professorer vid den filosofiska fakulteten vara 11 och

vid den tekniska 10. Antalet professorer vid den medicinska fakulteten föreslås skola bli beroende av den kommande utvecklingen och därav betingade krav. Eftersom den medicinska fakulteten tänkes skola tillhöra det andra utbyggnadsskedet, ha kostnaderna för densamma ansetts icke behöva beräknas i den nu förevarande propositionen.

Förslag föreligger sålunda nu samtidigt om utbyggnad av medicinska fakulteter i två städer på ömse sidor om Bottniska viken i relativ närhet av varandra. Det synes då finnas anledning att undersöka möjligheterna för en samordning av planerna för utbyggnad av de båda lärosätena. Som framgår av det ovan sagda äro planerna för Sveriges del långt mera framskridna än i Finland såvitt avser inrättandet av en medicinsk fakultet. Å andra sidan förutsattes icke den medicinska högskolan i Umeå skola vara fullt utbyggd förrän från och med läsåret 1962/63. Det torde därför finnas goda möjligheter att — utan att fördenskull arbetet på Umeå-högskolan förhalas — närmare undersöka, huruvida en samordning med utbyggnadsplanerna för Uleåborg-universitetet kan komma till stånd och i vad mån på detta sätt besparingar genom ett rationellare utnyttjande av förefintliga resurser kunna uppnås.

Den medicinska undervisningen i Sverige och Finland är uppbyggd efter liknande grunder; ytterligare jämkningar i syfte att förenhetliga utbildningen övervägas. Statsrådet och chefen för inrikesdepartementet har nyligen tillkallat sakkunniga för utredning av frågan om en gemensam nordisk arbetsmarknad för läkare. Det synes under sådana omständigheter icke kunna utan vidare anses som uteslutet, att ett samarbete i en eller annan form även på utbildningsstadiet skall kunna medföra betydliga fördelar. Särskilt kan detta väntas bli fallet i fråga om de mindre ämnena i studierna.

Härvid förbises icke, att det nya universitetets undervisningsspråk enligt 7 § lagförslaget skall vara finska. Det torde emellertid finnas möjligheter att, i den mån undervisningen i Uleåborg kan på någon punkt samordnas med undervisningen vid den medicinska högskolan i Umeå, undervisning på svenska skall kunna tänkas förekomma i Uleåborg.

Det kan i detta sammanhang erinras om det ovannämnda av Finlands regering till Nordiska rådets senaste session framlagda förslaget om inrättandet av ett gemensamt medicinskt institut för de nordliga regionerna. I den promemoria från medicinalstyrelsen i Finland, som låg till grund för regeringsförslaget, behandlas även möjligheterna att vid ett sådant institut anordna grundläggande medicinsk utbildning fram till medicine-kandidatexamen. I ett yttrande över förslaget av den svenske universitetskanslern av den 7 januari detta år framhåller denne, att läkarutbildningen vid ett dylikt institut icke lämpligen bör avse de grundläggande medicinska

studierna utan viss specialutbildning på ett mera framskridet stadium av studierna. I övrigt uttalar sig kanslern för att, därest den medicinska högskolan i Umeå skulle komma till stånd, det ifrågasatta medicinska institutet borde anknytas till denna högskola.

Sedan Nordiska rådet beslutat rekommendera regeringarna (rek. nr 16/1957) att samfällt låta utreda frågan om upprättandet av ett gemensamt nordiskt forskningsinstitut för arktisk medicin och arktisk hygien, har detta utredningsuppdrag av det sjunde nordiska undervisningsministermötet den 13—14 juni 1957 överlämnats till Nordiska kulturkommissionen.

Vid den fortsatta planläggningen av utbyggnaden av den medicinska högskolan i Umeå synes man inom departementet böra närmare undersöka vad som kan åstadkommas genom samverkan främst med Finland och det blivande universitetet i Uleåborg i form av praktiska arrangemang i syfte att uppnå kostnadsbesparingar.

Under hänvisning till det nu anförda hemställs,

att riksdagen måtte vid behandling av Kungl. Maj:ts proposition nr 188 framhålla vikten av att de möjligheter till samarbete med Finland, som förefinnas i samband med uppbyggandet av den medicinska högskolan i Umeå, icke förbises.

Stockholm den 27 november 1957

Sven Em. Ohlson
